

A bonus-malus rendszerbe való besorolással kapcsolatos állásfoglalás

1. TÉNYÁLLÁS

Az állásfoglalás iránti kérelem (**Megkeresés**) szerint a kérelmező (**Kérelmező**) 2023. március 29. és 2024. február 28. napja között egy személygépkocsi tulajdonosa és üzemeltetője volt. A jármű egy éven belüli cseréjét garanciális okok indokolták, azt a kereskedő visszavette. A gépjárműre kötött kötelező gépjármű-felelősségbiztosítási (**kgfb**) szerződés ezért 2024. február 28. napján érdekmúlás miatt megszűnt. A biztosító megfelelően kiállította a szerződés megszűnéséről szóló értesítést¹, amely tartalmazza a szerződés tartama alatti bonus besorolást, a szerződés kezdő és végdátumát, továbbá azt, hogy a szerződés fennállása alatt a Kérelmező részéről károkozás nem történt.

2. JOGKÉRDÉS

2.1. A Kérelmező a bonus-malus rendszer, az abba való besorolás, illetve a kártörténeti igazolások kiadásának szabályairól szóló 21/2011. (VI. 10.) NGM rendelet (**Rendelet**) 4. § rendelkezéseinek értelmezésében kérte az MNB állásfoglalását, különös tekintettel arra a kérdésre vonatkozóan, hogy ha a szerződő a (3) bekezdésben foglalt feltételeknek eleget tesz, és ezáltal jogosulttá válik a bonus-malus osztály emelkedésére, akkor a megszerzett besorolást a biztosító a (4)-(5) bekezdés alapján – a biztosítási szerződés megszűnése esetén – új szerződés besorolásánál köteles-e figyelembe venni.

2.2. A Kérelmező jogértelmezése szerint mivel hozott kárelőzményi igazolással rendelkezik, aminek alapján megállapítható, hogy rendelkezik legalább 270 napos előzményi biztosítási időszakokkal és ezen idő alatt részéről károkozás nem történt, a Rendelet 4. § (3) bekezdése alapján bonus-malus besorolása a következő biztosítási időszakban egy osztállyal emelkedik. A Kérelmező álláspontja szerint, mivel 2 éven belül – az előzményszerződés megszűnésének napjával – kíván új szerződést kötni újabb gépjárműre, a kárelőzményi igazolása alapján megállapítható, hogy a (3) bekezdésben foglalt feltételeknek eleget tesz, továbbá a (2) bekezdés szerinti kivétel alapján kíván eljárni (így a szerződés besorolása akár biztosítási időszakon belül is változhat), ezért a biztosító a Rendelet (4) és (5) bekezdése alapján köteles lenne az adott szerződés vonatkozásában megszerzett osztályt – vagyis a (3) bekezdés szerinti emelt besorolást – az újabb szerződés besorolásánál figyelembe venni.

3. AZ MNB ÁLLÁSPONTJA

3.1. Amint az az MNB honlapján megtalálható, „Állásfoglalás kéréssel kapcsolatos eljárások és elvek” című tájékoztatóban² (**Tájékoztató**) is szerepel, állásfoglalás kiadására jellemzően jogszabályi rendelkezések értelmezése, illetve keretjellegű normatív rendelkezések tartalommal való feltöltése vonatkozásában kerül sor. Az állásfoglalás kiadása nem hatósági ügy, arra nem vonatkoznak a hatósági eljárásokban irányadó határidők, és bármely tevékenységnek, üzleti döntésnek, jogügyletnek (illetve ezek elhatározásának, megkezdésének, végrehajtásának) az MNB állásfoglalásától való függővé tétele kizárólag az állásfoglalást kérő személy felelőssége.

3.2. A Rendelet 1. § 2. pontja szerint kártörténeti adat: a gépjármű üzemben tartója által a biztosított gépjármű vonatkozásában az adott biztosítóval fennállt kötelező gépjármű-felelősségbiztosítási szerződéses jogviszonya alatt bekövetkezett – a kártérítési igény alapjául szolgáló – káreset vonatkozásában a biztosító által elismert vagy vele szemben jogerősen megítélt kártérítési kötelezettség ismertté válásának dátuma (a kártérítéssel kapcsolatos első kifizetés vagy a biztosítóval szemben hozott ítélet jogerőre emelkedésének dátuma), a kifizetett kártérítési összeg meghatározott határidőn belüli visszafizetésének ténye és dátuma, a kármentesség igazolt ténye.

A Rendelet 1. § 3. pontja kimondja, hogy a Rendelet alkalmazásában újonnan belépő üzemben tartó: az a szerződést kötő üzemeltető, aki a szerződéskötést megelőző 2 évben magyarországi telephelyű gépjármű vonatkozásában az adott gépjármű-kategóriában felelősségbiztosítási szerződéses jogviszonyban üzemben tartóként nem állt.

¹ A Megkeresés a „kárelőzményi igazolás” kifejezést használja, azonban az a kötelező gépjármű-felelősségbiztosításról szóló 2009. évi LII. törvény (**Gfbt.**) 3. § 15. pontjában foglalt meghatározás értelmében más tagállam által előírt kötelezettség alapján megkötött gépjármű-felelősségbiztosítási szerződésre vonatkozó igazolást jelent. A Gfbt. 8. § (3) bekezdése alapján ugyanakkor a biztosító köteles – a díjnémfizetéssel történő megszűnés esetének kivételével – a biztosítási szerződés megszűnésének tényéről és a megszűnt szerződés külön rendeletben meghatározott bonus-malus besorolásáról a megszűnést, illetve az arról történt tudomásszerzést követő 30 napon belül az üzemben tartót írásban tájékoztatni.

² <http://www.mnb.hu/felugyelet/szabalyozas/allasfoglalasok/allasfoglalas-keressel-kapcsolatos-eljarasok-es-elvek>

A Rendelet 2. § (3) bekezdése úgy rendelkezik, hogy a biztosító az egyedi szerződéseket díjmegállapítás céljából az új biztosítási időszakot közvetlenül megelőző biztosítási időszak és az új biztosítási időszak kezdő napjai közötti időtartam kártörténeti adatai alapján az 1. melléklet szerinti táblázatban meghatározott módon a bonus-malus osztály valamelyikéhez hozzárendeli (besorolás).

A Rendelet 4. § (1) bekezdése szerint a biztosító a rendszerbe újonnan belépő üzembentartót az A00 osztályba sorolja, kivéve a hozott kárelőzményi igazolás figyelembevételével létrejött szerződést.

A Rendelet 4. § (3) bekezdése szerint a besorolás a következő biztosítási időszakban egy osztályt emelkedik, ha a szerződéssel érintett gépjármű az új biztosítási időszakot közvetlenül megelőző biztosítási időszak és az új biztosítási időszak kezdő napjai közötti időtartam során legalább 270 napig biztosítási fedezettel rendelkezett és ebben az időtartamban az üzembentartónak az érintett gépjármű vonatkozásában – a károkozás időpontjától függetlenül – kártérítési kötelezettsége (az első kárkifizetés vagy a biztosítóval szemben hozott jogerős ítélet dátuma) nem vált ismertté.

A Rendelet 4. § (4) bekezdése arról rendelkezik, hogy a biztosító az üzembentartó által az adott szerződés vonatkozásában megszerzett besorolását a szerződés megszűnését követő 2 éven belül köteles figyelembe venni – ugyanazon gépjármű-kategóriába tartozó gépjárműre – az új szerződés besorolásánál.

3.3. Az MNB mindenekelőtt rögzíti, hogy a Kérelmező esetében a Rendelet 4. §-ának a Megkeresésben hivatkozott (1) bekezdése nem releváns, tekintettel arra, hogy a tényállásban írtak alapján két éven belül volt magyarországi telephelyű gépjármű vonatkozásában az adott gépjármű-kategóriában felelősségbiztosítási szerződéses jogviszonyban üzemben tartó, és így nem felel meg az újonnan belépő üzemben tartó Rendeletbeli fogalmának.

A Rendelet 2. § (3) bekezdése értelmében a biztosító az egyedi szerződéseket díjmegállapítás céljából az új biztosítási időszakot közvetlenül megelőző biztosítási időszak és az új biztosítási időszak kezdő napjai közötti időtartam kártörténeti adatai alapján az 1. melléklet szerinti táblázatban meghatározott módon a bonus-malus osztály valamelyikéhez hozzárendeli (besorolás). A Rendelet 4. § (3) bekezdése pedig azt mondja ki, hogy a besorolás a következő biztosítási időszakban egy osztályt emelkedik, ha a szerződéssel érintett gépjármű az új biztosítási időszakot közvetlenül megelőző biztosítási időszak és az új biztosítási időszak kezdő napjai közötti időtartam során legalább 270 napig biztosítási fedezettel rendelkezett és ebben az időtartamban az üzemben tartónak az érintett gépjármű vonatkozásában – a károkozás időpontjától függetlenül – kártérítési kötelezettsége (az első kárkifizetés vagy a biztosítóval szemben hozott jogerős ítélet dátuma) nem vált ismertté.

A két rendelkezés szövegének összevetése alapján az arra a gépjárműre (szerződéssel érintett gépjármű) kötött kgfb szerződés bonus-malus fokozata emelkedik csak a következő biztosítási időszakban, amelyet az üzemben tartó a megelőző biztosítási időszakban legalább 270 napig biztosított, és amelynek vonatkozásában ezen időtartamban az üzemben tartónak kártérítési kötelezettsége nem vált ismertté. A Rendelet 2. § (3) bekezdése szerinti besorolás során felhasználható kártörténeti adat fogalma is a gépjármű üzemben tartója által a biztosított gépjármű vonatkozásában az adott biztosítóval fennállt kötelező gépjármű-felelősségbiztosítási szerződéses jogviszonya alatt ismertté vált kártérítési kötelezettséget, illetve kármentességet említ. Előbbiek alapján a Rendelet 4. § (3) bekezdése akkor alkalmazható, ha az új és az azt megelőző biztosítási időszakban biztosított gépjármű azonos, és abban az esetben nem, ha az emelkedés az előzményszerződésen – annak idő előtti érdekmúlásos megszűnése folytán – már nem tudott érvényesülni.

Az MNB a véleményét kizárólag a Kérelmező által rendelkezésre bocsátott információk alapján alakította ki, a jelen állásfoglalásban foglalt egyedi jogértelmezés kizárólag a Kérelmező által előadott tényállásra vonatkozik. Az MNB véleménye nem tekinthető kötelező erejű állásfoglalásnak, más hatóságra, illetve a bíróságra nézve nincs kötelező tartalma, az állásfoglalás kiadása nem mentesíti az állásfoglalást kérő személyt a saját jogi álláspontja kialakításának szükségességére és az ezért fennálló felelősség alól. A jelen állásfoglalás kizárólag a Kérelmező tájékoztatása céljából készült, a benne foglaltak egyéb célok érdekében, továbbá harmadik személyekkel szemben nem használhatóak fel, illetve jogvita eldöntésére nem alkalmazhatóak.